

ŠTA JE PROGRAM MLADIH EKO-REPORTERA?

Cilj Mladih eko-reportera je da se omladina uključi u rješavanje problema i pitanja životne sredine. Mladi ekoreporter: istražuju lokalni problem / pitanje životne sredine:

- Identifikuju, definišu i artikulišu lokalni ekološki problem / pitanje;
  - Ispituju (upoređuju, tumače, ocjenjuju) relevantne informacije i iz primarnih i sekundarnih izvora;
  - Identifikuju ključne pojedince i grupe koji su uključeni, njihove različite poglede na pitanje, pristupe u rješavanju istog i njihove osnovne pretpostavke i ciljeve;
  - Sprovode originalna istraživanja, kao što su ankete / upitnici ili intervjuisanje ključnih pojedinca ili grupa radi dobijanja informacije iz prve ruke;
  - Povezuju lokalne ekološke probleme / pitanja sa većom globalnom slikom.
  - Predlažu moguće rješenje lokalnog problema / pitanja životne sredine:
  - Identifikuju rješenje/a za problem/pitanje životne sredine i procjenjuju njegovu moguću efikasnost, daju razloge za i protiv (prednosti i mane);
  - Predlažu rješenje dajući opravdanje za to.
  - Izvještavaju lokalnu javnost o lokalnom pitanju životne sredine i njegovim mogućim rješenjima putem novinarske produkcije (članak, fotografije, video rada):
  - Identifikuju ciljnu grupu i odabiraju najbolji način kako doprijeti do nje i komunicirati sa njom, odnosno koji medij ova javnost prati/čita/gleda
  - Planiraju kako da se izvještava o problemu / pitanju (koga kako, kada informišu,) i odabira odgovarajuću novinarski oblik i stil, itd;
  - Prave članak, fotografiju(e) ili video snimak koji dokumentuje ekološki problem / pitanje i (ako je moguće) predlažu njegovo rješenje;
  - Zauzimaju pozitivan pristup u podsticanju promjena i pronalaganju rješenja;
  - Distribuiraju svoj rad lokalnoj javnosti putem odabranog/ih medija, na primer novina, časopisa, radio, televizije, društvenih medija, izložbe, filma, lokalnih događaja, itd.
- Uslovi učesnika: Bilo koja mlada osoba u Crnoj Gori od 11-21 godine, koja želi da bude novinar i da istraži ekološke probleme, može učestvovati na konkursu Mladih ekoreportera. To nije ekskluzivno program samo za škole i fakultete, već i za nezavisne omladinske grupe i sve zainteresovane pojedince.

Uslovi za prijavu radova Na međunarodnim konkursima "Young reporters for the Environment" (Mladi ekoreporter) i "Litter less" (Za manje smeća) nagrađuju se najbolji članak (do 1.000 riječi), fotografija/fotopriča (do 12 fotografija) i video rad (do 3 minuta) u tri starosne kategorije učesnika (12-15, 16-18, 19-21 godina).

Učesnici mogu prijaviti više od jednog rada i mogu raditi individualno ili u grupama, ali tako da na izradi fotografije može raditi jedan, na članku i foto priču dva, a na video klipu do tri takmičara. Maksimalno se može prijaviti do tri rada po pojedincu / grupi. Svi autori, ako rade u timu, moraju biti iste starosne kategorije. Ne postoji ograničenje u broju poslatih radova iz jedne škole, fakulteta ili omladinske grupe.

Kategorije (starosne grupe a ne teme) Radovi će se ocjenjivati ne po temama, već po starosnim grupama učesnika: 12-15, 16-18 i 19-21 godina. Stoga je neophodna informacija o starosti učesnika na dan kada je njegov rad prijavljen za nacionalno takmičenje. Radovi se mogu predati samo jednom i u jednoj starosnoj kategoriji. Od 2012. godina, više nema obaveznih tema, mada će se davati savjeti o oblastima koje bi učesnici mogli da pokrivaju, odnosno fokus i dalje mora biti na životnoj sredini (npr. klimatske promjene, biodiverzitet, vode, otpad itd.). Ovo omogućiti pojedinačnim zemljama da se fokusiraju na jednu ili listu svojih tema, a ne na propisanu listu tema. Nacionalni žiri bira najbolji članak, fotografiju i video za prijavljivanje na međunarodno takmičenje u svakoj od starosnoj kategoriji. Vrste radova članak se piše kratko i jasno, a jedna stranica bi bila idealna. Članak ne smije da sadrži više od 1000 riječi i može sadržati ilustracije, grafikone i fotografije. Mora biti naveden izvor ilustracija koje nisu originalne. Preporučuje se da naslov ne sadrži više od 140 karaktera, radi kompatibilnosti sa Twitter-om. Članak mora biti napisan na bazi naučnih podataka, a tema jasno vezana za životnu sredinu. Članak mora biti poslat elektronski u Word-u ili PDF formatu sa pratećim fotografijama, a prema smjernicama za fotografije. Fotografije moguće je prijaviti jednu fotografiju ili seriju fotografija do 12 fotografija (foto esej). Prijave moraju da imaju naslov (poželjno je ne više od 140 karaktera) i kratak opis ne duži od 150 riječi koji objašnjava vezu sa ekološkom odraživošću i/ili rješavanje problema. Fotografije se moraju poslati elektronski u jpg, png, tif ili gif formatu, a idealno je da su konvertovane u pdf format visoke rezolucije, sa rezolucijom ne manjom od 150-300 dp. Video zapisi Video zapisi ne smiju biti duži od 3 minuta i moraju biti napravljeni u dokumentarnom stilu ili reporterskom stilu/stilu intervjua. Video mora imati naziv (poželjno je ne više od 140 karaktera). Format mora biti kompatibilan za YouTube, odnosno:

- .WebM - Vp8 video kodek i Vorbis Audio kodek
- .MPEG4, 3GPP i MOV - obično podržava h264, mpeg4 video kodek, i AAC audio kodek
- .AVI - mnoge kamere daju ovaj format - video kodek je obično MJPEG, a audio kodek je PCM
- .MPEGPS - obično podržava MPEG2 video kodek i MP2 audio
- .WMV

.FLV - Adobe-FLV1 video kodek, MP3 audio

Kalendar aktivnosti Projekti mogu početi u bilo koje doba godine ali se prijave za međunarodno takmičenje moraju podnijeti do kraja aprila. Zbog toga, nacionalna takmičenja treba da se održe do kraja marta. Međunarodni žiri zasijeda u maju, a rezultati se objavljuju 5. juna na Svjetski dan za životne sredine. Medjunarodni konkurs za najbolje ekološke novinarske radove Najbolji članak, fotografija i video po

starosnim kategorijama, nakon dr̄avnog takmiĉenja, alju se na meĉunarodno takmiĉenje tokom maja. Meĉunarodni Āiri Mladih eko-reportera Āine predstavnici izv̄rnog odbora Fondacije za ekolo&skuku edukaciju, predstavnici medjunarodnih organizacija i agencija (npr. UNEP, UNESCO, Evropska agencija za Āivotnu sredinu - EEA) kao i medija. Meĉunarodni Āiri dodjeljuje diplome za najbolji Ālanak, fotografiju i video zapis u sve tri starosne kategorije. Mogu se dodijeliti nagrade za prvo mjesto u svakoj starosnoj kategoriji zavisno od raspoloĄivih sredstava/ izvora. Drugo i treĉe mjesto Āe se takoĉe posebno pomenuti na meĉunarodnoj internet stranici. Āiri takoĉe imaju slobodu da ne nagradi, u sluĉaju premalo prijava, i da da vi&skone od jedne nagrade, u sluĉaju izuzetnih prijavnih radova u jednoj ili vi&skone starosnih kategorija. Registracija i podno&skone prijave ma medjunarodno takmiĉenje daje za pravo Fondaciji za ekolo&skuku edukaciju - FEE da promovi&skone i koristi radove, uz obavezno navodjenje autora. Kriterijumi za ocjenjivanjeU nastavku slijede (preporuĉujuĉi) meĉunarodni kriterijumi Āirija koje pojedinaĉne zemlje mogu da u potpunosti ili djelimiĉno prilagode. Āiri dodeljuje ocjenu od 0-3 po vi&skone kriterijuma. Poeni se daju na sljedeĉi naĉin: 3 - odliĉno; 2, - dobro; 1 - dovoljno i 0 - ne zadovoljava. Slijede pitanja koja pomaĉu Ālanovima Āirija u ocjeni radova, ali i autorima u pripremi radova:

- Kompozicija (struktura i kvalitet)
  - Da li je rad (Ālanak ili video) dobro strukturiran i da li daje odgovore na pitanja: ko, &skone, ta, gdje, kako i za&skone?
  - Da li (Ālanak ili video) ima poĉetak, sredinu i kraj?
  - U sluĉaju fotografije i video zapisa, da li je slika/video tehniĉki i umjetniĉki dobro uraĉen, tj. da li je dobro komponovan, visoke rezolucije i efektan?
  - Pravedno, balansirano i objektivno izvje&skone
  - Da li je rad (Ālanak ili video) balansiran i pravedan u pogledu predstavljanja razliĉitih strana argumenta prije nuĉenja potencijalnog rje&skone?
  - Da li navodi (koristi) stvarne, pouzdane izvore / mi&skone?
  - Da li je nauĉno ili statistiĉko izvje&skone precizno i da li sadrĄi izvore ili fusnote?
  - U sluĉaju fotografije ili video zapisa, da li je predstavljanje pravedno, tj. tema ili publika nisu izmanipulisani?
  - Informativno i dobro istraĄeno
  - Da li obuhvata relevantne istorijske, ekonomske, dru&skone i / ili politiĉke implikacije i moguĉe posljedice?
  - Da li pravi vezu sa, &skone, globalnom slikom?
  - Da li predstavlja vi&skone moguĉih rje&skone?
  - Da li je predloĄeno rje&skone realno, dobro obja&skone i opravdano?
  - Da li se o upotrebi ilustracija, fotografija, grafikona, prateĉih paragrafa (&skone;), podnaslova itd. dobro razmislilo?
  - Originalnost, stil i nezavisnost
  - Da li je rad originalan po svom opsegu i stilu, odnosno da li je uĉesnik izabrao izazovnu temu ili stvorio inovativan rad ili rad koji pokreĉe?
  - Da li je uĉesnik napu&skone i kolsko dvori&skone odnosno radio na terenu i intervjuisao ljude liĉno ili preko telefona, a ne samo koristio ili citirao onlajn izvore?
  - Da li je zauzet pozitivan pristup tj. da li se koncentrisao na rje&skone, a ne samo probleme?
- Saradnja mladih eko-reportera iz drugih zemalja u razmjeni informacija i pripremi radova nije obavezujuĉa, ali Āe biti podrĄana od strane Āirija.